

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. *Transport av høy.*Fylke: *Nord-Hordelag.*

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: *Rånke.*

Emne:

Bygdelag:

Oppskr. av: *Johan P. G. Dybroad.*

Gard:

(adresse): *Hell p. a.*

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Spørsmål 1:

Utmarksløtt drives ikkje lenger her i bygda hverken på større eller mindre bruk. Dei største garane slo setervollene sine til omlag 1890-1900 åra. Enkelte husmenn drev marksløtt litt lengre.

Spørsmål 2:

Ein bar gjerne høyer til saken eller stakken. Dei kjemmer sammen store høykjemmer og bar dem ved at dei holdt i riva med høye hånd og tok imot høyer med venstre mede ved beina sine. Over lengre avstander bar gjerne 2 mann fleire høykjemmer på 2 stenger eller staurer, eller man kunde også bere i tau eller vidjer. Høyer var stakken eller oppatt i sakte t.d. mellom 2 tier.

Spørsmål 3.

Høyer kjortes heim på vinterföre.

Spørsmål 4:

For den meste brukes langvogn med 2 hjul til høytransport. Enkelte store gårder med rommelige hús bruker 4 hjulsvogner. På vognen brukes i administrativt grunder både på endene og sidene. Over lasset trekkes et tau for å binde med. På enkelte som bruker bare ende grunder presses høyet med med i trestang som er fast i forgrunden og festes med et tau eller liknende bak. Dei samme vogner brukes også til kornkjøring.

Frå gammel tid bruktes slede uten jarnstenger (drag) under til høytransport. Dei var i 1830-1850 åra forbedra slik at dei fikk ein rull under på bakenden. Disse var i bruk til århundradskiftet; ja ein veit endog tilfeller helt til i 1910. På disse sleder bruktes ikkje grunder. Høyet varh kjønt med på direkte frå marken da kjøring ikkje bruktes. Det var brenn med vidjer. Disse stedene var for ein hest.

Spørsmål 5:

Når dei slo setervollane så hadde dei gjerne kvar sin del av vollen hvis det var

fleire eigarar. Høyen varh kjøyst heim på etterjuls vinteren i kanskje helst mot vartida på skareføre hvis ikkje firløysa gjorde det nandsynleg å gjere det for. Man var gjerne fleire i følgje. Spørsmål 6:

Høyen varh transportert sleder uten gjunder. Bindingen bestod av vidjer og nokre store trekraker (høybjynn) og bestenger langsletta lasset.

Gin for gjerne kinnepå i 4-5 tider om morgenen mens skareføre var godt. Fleskene gjekk på tungen. Turen kinnede ta frå 6-8 og op til 10 timar etter som var og foreforhold var.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

174